

י' סיון, תשע"ז
4 יוני, 2017
0491-0011-2017-001590
חוזר מס' הד-17 (9)

לכבוד,

הממונים על הדרכה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
מנהלי מחלקות השכר במשרדי הממשלה וביחידות הסמך

שלום רב,

הנדון: קורס חשב שכר בכיר - 2017

אגף הדרכה השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה, בשיתוף חטיבת שכר, תנאי שירות וגמלאות
באגף החשב הכללי, מודיעים על פתיחת קורס חשבי שכר בכיר, בחודש אוקטובר 2017.

הקורס יערך על ידי המכללה למנהל המוסמכת לקיים קורסי הסמכה לחשבי שכר בכירים מטעם
לשכת רואי החשבון. מצ"ב לעיונכם תכנית הקורס.

קורס חשבי שכר בכיר מוכר כיום כדרישה הכרחית בכלל המשק להכשרת כח אדם איכותי בתחום
חשבות השכר. הדרישה לכוח אדם מקצועי בתחום חשבות השכר, הניעה מהלך משותף של חטיבת
השכר ואגף ההדרכה בנציבות שירות המדינה, לשינוי והרחבת תכנית הלימודים, כך שבסופו של דבר
יוקנו לעובדי מחלקות השכר מלוא הכלים המקצועיים הנדרשים לביצוע תפקידם, תוך העמקת הידע
והמיומנות בהיבטי המיסוי וההיבטים המשפטיים של נושא השכר, וזאת בהתאם לדרישות לשכת
רואי חשבון בישראל.

בנוסף לתעודת סיום קורס מטעם נציבות שירות המדינה והכרה בקורס לצורך מסלול הקידום
בהתאם להוראות התקש"יר בנושא זה, תוענק למשתתפי הקורס שעמדו בכל דרישות הקורס ועברו
מבחן עיוני ומעשי מטעם הלשכה, גם תעודת "חשב שכר בכיר" מטעם לשכת רואי חשבון.

בשלב ראשון, יפתח מחזור אחד של הקורס המיועד לאוכלוסיית מנהלי מחלקות שכר במשרדי
הממשלה ויחידות הסמך וסגניהם, אשר אינם בעלי תעודת חשב שכר בכיר מוסמך מטעם לשכת
רואי חשבון או משרד הכלכלה.

למשתתפים תוענק גם ערכת לימוד מלאה.

הזכאים לקבל תעודת חשב שכר בכיר מטעם לשכת רואי חשבון בישראל, יהיו רשומים במאגר מקבלי
התעודות של הלשכה ויהיו זכאים להשתתפות המשרד ב- 15 שעות השתלמות בכל שנה.

אגף הדרכה בנציבות שירות המדינה בשיתוף עם חטיבת השכר באגף החשב הכללי, יפעלו להסדרת
מערך מרכזי לקיום ימי עיון כנדרש וזאת לצורך שמירה על הרמה המקצועית של חשבי השכר.

קריית בן-גוריון, רחוב קפלן 3, ירושלים, המען למכתבים: ת"ד 34076 ירושלים 91340
טלפון: הדרכה: 02-6705220, רווחה: 02-6705188, פקס: הדרכה: 02-6705618, רווחה: 02-6705115
הדרכה והשכלה ברשת: <http://www.csc.gov.il/Units/EducationWelfare/Pages/default.aspx>

[חפשו אותנו גם בפייסבוק - נציבות שירות המדינה](#)

בשלב זה, עובדי מחלקות השכר **בעלי תעודת חשב בכיר מטעם הלשכה** יוכלו לפנות לממונים על הדרכה במשרדיהם לקבלת מענה להכשרה זו באמצעות מוסדות לימוד חיצוניים (אישור של ימי היעדרות בשכר ומימון עלות ימי העיון).

עם סיום המחזור הראשון של הקורס יפעל אגף הדרכה השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה לפתיחת קורסים נוספים לעובדי מחלקות השכר.

בברכה,

יוסי איצקוביץ
סגן בכיר לחשב הכללי

אופיר בניהו
מנהל אגף בכיר הדרכה השכלה ורווחה

סילבוס לשנת 2017

מבוסס על החוקים והתקנות שתחילתם ב-31/12/2016 לכל המאוחר ועל כללי המס, טבלאות מס הכנסה וטבלאות המוסד לביטוח לאומי הרלוונטיים לשנת המס 2016.

א. דיני מס הכנסה:

הכרת מונחים בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה: "אדם", "בן זוג", "בן זוג רשום", "גיל הפרישה", "הכנסה", "הכנסה חייבת", "הפרשי הצמדה", "הפרשי הצמדה וריבית", "הפרשי שער", "הכנסת עבודה", "חבר בני אדם", "חברה", "חודש", "סכום מתואם", "תושב ישראל" או "תושב", "תושב חוץ", "הכנסה מיגיעה אישית", "מדד", "שיעור עליית המדד", "משלח-יד", "נישום", "מנהל", "עסק", "פסולי-דין", "פקיד שומה", "שנת מס" הגדרת רכיבי ההכנסה.	סעיף 1 לפקודה.
שווי ההכנסה כולל היבטי מע"מ.	סעיף 2 רישא, (2)2, (3)3, (ב)3, (ט)3, תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) להלן - תקנות המשכורת.
הכנסות נוספות חייבות במס.	סעיף 3(ט), תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית), תשמ"ה-1985, תקנות מס הכנסה (שווי שימוש ברכב), תשמ"ז-1987, תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (הוראת שעה), תשע"ו-2015, תקנה 1 (הגדרות) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות רכב), תשנ"ה-1995, תקנות מס הכנסה (שווי שימוש ברדיו טלפון נייד), התשס"ב - 2002, תקנה 15 לתקנות מע"מ.
מדרגות מס בחישוב חודשי ובחישוב מצטבר.	סעיף 121, לרבות הכנסות מיגיעה אישית ושאינן מיגיעה אישית.
מס על הכנסות גבוהות	סעיף 121ב.
נקודות זיכוי וסמכות הענקתן.	סעיפים 33א - 45, כללי מס הכנסה (זיכוי לעולים במקרים מיוחדים), תשל"ח-1977.
זיכויים אישיים: משמרות, הטבות מס בישושים, תרומות, החזקת קרוב במוסד סיעודי.	סעיפים 10, 11, 46, 46א, הודעת מס הכנסה (רשימת יישובים מוטבים לשנת 2016), תקנות מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד), התשנ"ו - 1996, תקנות מס הכנסה (שיעור המס על הכנסה בעד עבודה במשמרות), התשמ"ז - 1986, הנחיות מס הכנסה בנושא אישור למעביד למתן זיכוי לפי סעיף 46 לעובדיו, באמצעות תלוש השכר (הוראת ביצוע 7/2012).
הכנסות פטורות.	סעיפים: 9(5), 9(6), 9(6א), 9(ג), 9(20), 9(21), 9(29).
משיכת כספי פיצויים על ידי מעביד מקופת גמל	3(ד).
מיסוי קופות גמל לרבות חישובי אופטימום. הכנסה מזכה מעבודה ו/או שאינה מעבודה	סעיפים: 3(א), 3(ה), 45, 47, 9(16), 9(17), 9(17א), 9(18), 9(18א), 9(19), 32(14), תקנות מס הכנסה רלוונטיות וביניהן: תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964, תקנות מס הכנסה (ניכוי תשלומים בעד תגמולים או קיצבה), התש"ם - 1980, תקנות מס הכנסה (כללים בדבר חיוב במס על תשלומים לקרן שלא אושרה ותשלומים שלא כדין), התשכ"ב - 1962, תקנות מס הכנסה (תנאים להתרת הוצאות בגין תשלומי מעביד לקופת גמל), התשמ"ח - 1988, תקנות מס הכנסה (זכאות למשיכת סכומים להשתלמות מקרן השתלמות), התשנ"ז - 1997, צו מס הכנסה (קביעת סכומים ששולמו מקרן השתלמות כהכנסה), התשנ"ח - 1997, תקנות מס הכנסה (ניכוי סכומים ששולמו מקרן השתלמות), התשנ"ח - 1997, כללי הנציב - תנאים להרשאת מעביד להתיר לעובדיו ניכוי/זיכוי על פי הסעיפים 45 ו-47 לפקודת מס הכנסה.
חישוב מאוחד ונפרד.	סעיפים: 37, 38, 39, 64, 65, 65א, 66(א), 66(ג), 66(ד).
קרנות השתלמות (לרבות לבעלי שליטה).	סעיפים: 3(ה), 9(16א), 32(9).
פטור לפיצויי פיטורין לרבות רצף זכויות ופריסת מענק	סעיפים: 9(7א), נוסחת השילוב/הקיזוז, 8(ג).
פטור לקצבאות לרבות השילוב עם הפטור לפיצויי פיטורין והיוון גילומי שכר נטו.	סעיף 9א, נוסחת השילוב/הקיזוז, 9ב.
מיסוי עובדים זרים בישראל (לרבות ההיבט הארגוני)	סעיף 121, 121ב, 141.
	סעיף 48א, חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) - פרק י': היטל על העסקת עובדים

זרים, תקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר), התשע"ה-2014, צו מס הכנסה (זיכויים לתושבי האזור), תשנ"ה-1995.	
סעיף 67א, כללי מס הכנסה (בעלי הכנסה מעבודה בחוץ לארץ), קביעת מס הכנסה (בעלי הכנסה מעבודה בחוץ לארץ)(קביעת משכורת בסיסית והוצאות אש"ל).	מיסוי ישראלים בחו"ל.
תקנות המשכורת, חוק מע"מ-ס' 1 (הגדרת שכר), ס' 4, 16(4), 35 (פטור ממס שכר), צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), תשנ"ג-1992,	מס שכר
סעיף 181ב, סעיף 17 רישא, תקנות מס הכנסה, סעיף 32, תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות)*, התשל"ב - 1972, תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות של מתנדב במוסד ציבורי), תשס"ז-2007.	הוצאות מוכרות, הוצאות עודפות וניכויים שאין להתירם.
סעיף 164 + תקנות המשכורת, תקנות מס הכנסה (מועד לתשלום ניכויים ומסים), צו מס הכנסה (קביעת סוגי שכר כהכנסה), צו מס הכנסה (קביעת תשלומים בעד דמי פגיעה בעבודה, ותגמול בעד שירות במילואים כהכנסה, תקנות מס הכנסה (ניכוי מסוגי שכר מסוימים), קביעת מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות)(הוצאות אש"ל בארץ), תקנות מס הכנסה (ניכויים בשל דמי לינה או שכירות דירה באיזור פיתוח), תקנות מס הכנסה (ניכוי לימאים).	הוראות ניכוי במקור.
הוראות ניכוי מס במקור, הכרת טופס 856.	נותני שירותים שאינם שכירים.
חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), תשס"ח-2007.	מענק עבודה
טופס 130/101, 102, 126, 161, 161א, שימוש בלוח הניכויים	שימוש בטפסים וטבלאות.
105, 116, 116א, 116ג, 119, 158, 159, 159א, 161ב, 161ג, 161ד, 1312, 1312א, 1516, 4440.	הכרת טפסי מס הכנסה נוספים
	הליכי שומה וגביה לרבות הכרת דוחות לשכיר.
	עדכוני חקיקה ופסקי דין.
	תרגול מעשי.

ב. ביטוח לאומי*:

סוגי מבטחים וחובת תשלום דמי ביטוח.
דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.
גמלאות יחסיות- מילואים, תאונות אישיות, נפגעי עבודה.
גמלאות שאינן יחסיות - זקנה, שאירים, נכות כללית.
ענף :
אימהות - מענק לידה, דמי לידה.
פגיעה בעבודה.
ביטוח שירות מילואים.
נכות מעבודה, תאונות עבודה ו"מחלת מקצוע".
ביטוח זקנה ושאירים.
ביטוח אבטלה.
ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל.
תושב ישראלי בחו"ל ועובדי זרים בישראל.
מי שאינם עובד ואינם עצמאי.
עובד שכיר וסוגי עובדים, העסקת קרובי משפחה.
הכנסות חייבות והכנסות פטורות מתשלום ביטוח לאומי.
תשלומים שאינם נחשבים כהכנסה.
תשלום נוסף ופריסת שכר.
שימוש בטפסים וטבלאות.
שומות ביטוח לאומי, ניכויים.
עדכוני חקיקה ופסקי דין.
הכרת טפסי המוסד לביטוח לאומי:
100, 102, 103, 105, 211, 250, 620, 644, 648, 652, 659, 752, 753, 754, 1514, 5520, 501, 510

תרגול מעשי.

ג. דיני עבודה*:

מבחנים לקיומם (או היעדרם) של יחסי עובד- מעביד

חוק שכר מינימום
 חוק הגנת השכר
 חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה.
 חוק שעות עבודה ומנוחה
 פקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 - סעיף 18א (ימי מנוחה)
 פקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 - הודעה על קביעת ימי מנוחה לשאינם יהודים (י"פ 356, ט"ז בסיוון תשי"ד 17.6.1954)
 פקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 - הודעה על קביעת יום מנוחה נוסף לעדה הדרוזית (י"פ 1498, י"ט בטבת תשכ"ט, 9.1.1969).
 חוק יום הזכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963
 חוק יום העצמאות, תש"ט-1949
 היתרים להעבדה במנוחה השבועית ובשעות נוספות
 היתר כללי בדבר הפסקות בעבודה לשם תפילה
 חוק עבודת נשים
 חוק פיצויי פיטורין
 דמי הבראה - הסכם קיבוצי וצו הרחבה
 חוק חופשה שנתית
 חוק דמי מחלה
 חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג), התשנ"ח-1998
 חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), התשנ"ד-1993
 חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993
 חוק דמי מחלה (היעדרות עקב הריון ולידה של בת זוג), התש"ס-2000
 חוק עבודת הנוער
 משפט העבודה ובית הדין לעבודה.
 יחסי עובד מעביד, חוזה עבודה, הסכמים והסדרים קיבוציים.
 חוק הסכמים קיבוציים
 חוק גיל פרישה.
 חוק שכר שווה לעובדת ולעובד.
 חוק עובדים זרים.
 חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה).
 חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות.
 חוק חופש העיסוק.
 חוק חיילים משוחררים.
 חוק איסור קבלת ביטחונות מעובד
 חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז - 1997
 חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו - 2006
 חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה
 חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998
 חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם התשנ"ו - 1996
 חוק הזכות לעבודה בישיבה, התשס"ז - 2007
 חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998
 חוק-יסוד: הכנסת - ס' 10 (יום הבחירות - שבתון).
 חוק הבחירות לכנסת, תשכ"ט-1969 - ס' 136 (זכות לשכר ליום הבחירות).
 חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965 - ס' 97 (שבתון והזכות לשכר).
 עדכוני חקיקה ופסקי דין.
 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - הסיווג האחד של ענפי הכלכלה
 הכרת אתר משרד התמ"ת - חיפוש הסכמים קיבוציים וצווי הרחבה

צווי הרחבה חשובים במשק:

צו הרחבה - הסכם המסגרת
 צו הרחבה בדבר הנהגת שבוע עבודה מקוצר במגזר העסקי
 צו הרחבה בדבר תשלום תוספת יוקר
 -צו הרחבה בדבר השתתפות מעסיק בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה
 צו ההרחבה בדבר תשלום דמי הבראה
 צו הרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה
 צו הרחבה בדבר הגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני במשק
 צו הרחבה בענף התעשייה מסגרת לביטוח פנסיוני מקיף בתעשייה - 2006

ד. ביטוח פנסיוני:

מערכת הבטחת הכנסה בישראל.	
קופות הגמל בישראל.	

קופות גמל - עקרונות: סוגי קופות גמל ואישורן, עקרונות תקנון קופת גמל ומעמדו, חשבונות בקופת גמל, זכות הבחירה, תשלומים לקופת גמל ומשיכת כספים ממנה, עיצומים ועונשין	חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים - קופות גמל, סעיפים: 1 (הגדרות), סעיפים 13 עד 25, 32(ה1), 43(א), 43(ג), 49(א7), תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), תשע"ד-2014, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הפחתה של סכומי העיצום הכספי), תשס"ח-2007, תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014.
תקנות הנידוד הפנסיוני	תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), תשס"ח-2008
ביטוח מנהלים ופוליסות לבעלי שליטה.	
קרנות פנסיה - החדשות והשוואה לתוכניות ישנות.	
פנסיה תקציבית ומצטברת.	
פנסיה מקיפה ופנסיה יסוד.	
יעוד לקיצבה, רצף זכויות פיצויים והקפאת זכויות.	
ניתוח אלטרנטיבות, שילובים שונים ובחירת התוכנית האופטימלית.	
הביטוח הפנסיוני וסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים	
האישור הכללי בדבר תשלומי מעבידים לקרן פנסיה ולקופת ביטוח במקום פיצויי פיטורים	
תנאים להחזר פיצויים למעביד	
טופס 161	

ה. מחשוב מערך השכר:

עקרונות שילוב המערך הממוחשב בחשבות שכר - שימושים מתקדמים בתוכנת שכר.
 הכרת תוכנות שכר
 קליטת עובד
 הכנת תלוש שכר
 הכנת פקודת תשלום לבנק
 עדכון תוספת שכר אוטומטית
 הכנת דו"חות חודשיים
 הכנת דו"חות שנתיים
 דיווח על עובדים בחל"ת
 הפקת טפסי 106
 הפקת טפסי 126
 דווח למוקד ארצי לניכויים
 קשר למס"ב (מע' סליקה בנקאית).
 הפקת פקודת משכורת

* בכל מקום בו מצוין חוק, הכוונה היא לחוק ולתקנותיו